

УДК 314.15-053.67:327(4-6ЄС):005.336.4

DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V51\(2025\)-33](https://doi.org/10.31521/modecon.V51(2025)-33)

Хила Є. П., аспірант кафедри міжнародних економічних відносин, Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет», м. Ужгород, Україна

ORCID ID: 0000-0003-1015-660X

e-mail: yevheniia.khylya@uzhnu.edu.ua

Напрями оптимізації політики залучення молодих мігрантів країнами ЄС

Анотація. У статті розглянуто особливості формування інтелектуального капіталу країн ЄС, у тому числі за рахунок інтеграції мігрантів молодого віку. Проаналізовано перспективи кількісних змін чисельності населення європейських країн та потребу кваліфікованих працівників в окремих сферах діяльності. Серед основних викликів, з якими стикаються молоді мігранти, визначено мовні та освітні бар'єри, слабку здатність мігрантів відстоювати власні права, часто обмежені можливості працевлаштування, упереджене ставлення з боку приймаючої країни, обмежений доступ до соціальних послуг, житлову сегрегацію, а також особливості міграційного законодавства й політики у сфері надання притулку. Досліджено особливості ініціативи ALMA у контексті формування інтелектуального капіталу країн ЄС. Проаналізовано причини процесу недостатнього використання потенціалу висококваліфікованих мігрантів, відомого як «марнування мізків». Розглянуто досвід успішної інтеграції мігрантів окремих країн ЄС, зокрема Люксембургу, Чехії, Польщі, Німеччини, Литви. На основі проведеного аналізу досвіду європейських країн виокремлено його компоненти, що потребують першочергової уваги. Запропоновано створення Центрів молодих мігрантів як один з ефективних інструментів розвитку інтелектуального капіталу країн ЄС.

Ключові слова: молодіжна міграція; інтелектуальний капітал; мігрант; ЄС; політика інтеграції.

Yevheniya Khylya, postgraduate student of the Department of International Economic Relations, State Higher Educational Institution "Uzhhorod National University", Uzhhorod, Ukraine

Directions for Optimizing the Policy of Attracting Young Migrants by EU Countries

Abstract. Introduction. The changing population structure of European Union countries is due to demographic aging, migration flows, and international conflicts and wars. These transformations require adapting to new realities, systematically analyzing the state of intellectual capital, and forming a strategy for creating sustainable intellectual potential in the EU while rationally using available resources.

Purpose. The study aims to analyze successful practices for integrating young migrants into the economic systems of European countries, identify promising components of these practices, and suggest ways to improve the process of attracting young migrants to EU countries.

Results. Young migrants often face several difficulties, including language and educational barriers, employment challenges, discriminatory attitudes in the host country, limited ability to protect their rights, residential segregation, and limited access to social services. They also encounter the specifics of migration legislation and asylum policies. To involve young people in developing the intellectual capital of EU countries, the ALMA initiative was launched. The initiative focuses on supporting socially vulnerable young people aged 18 to 29 who are not employed, enrolled in education, or receiving training, and who need to be integrated into the labor market. The NEET phenomenon is often attributed to the socio-economic development of countries, mismatches between educational programs and employer needs, cultural characteristics, and the individual characteristics of young people, among other factors. Highly skilled immigrants in Europe are often underutilized, which leads to a phenomenon called "brain waste." Analyzing the experience of migration and integration policies is key to responsibly and effectively shaping future policies in this area. One effective means of developing the intellectual capital of EU countries, particularly through the involvement of young migrants, is creating Youth Migrant Centers. This network of permanent institutions in European Union countries aims to simplify the integration of young people into the economies of member states.

Conclusions. Directions for improving the formation and use of the EU's intellectual capital include implementing a structural policy of migrant integration that takes a differentiated approach according to the needs of the labor market and the state's strategic priorities.

Keywords: youth migration; intellectual capital; migrant; EU; integration policy.

JEL Classification: F20; F22; F29.

Постановка проблеми. Структура населення країн Європейського Союзу зазнала трансформацій під впливом пандемії Covid-19, демографічного старіння, міграційних потоків, а також міжнародних конфліктів і воєн. Такі зміни вимагають адаптації до нових умов, постійного аналізу стану інтелектуального капіталу та розробки ефективної політики для його вдосконалення. Вироблення стратегії з формування сталого інтелектуального потенціалу в ЄС і раціонального використання наявних ресурсів пов'язане з подоланням ключових викликів у сфері людського капіталу: старіння населення, внутрішньої та зовнішньої міграції, розвитку сільських регіонів, створення сприятливих умов для проживання й працевлаштування молоді, а також подолання дефіциту кваліфікованих кадрів у низці галузей.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У науковій літературі питання формування інтелектуального капіталу країн тривалий час є предметом наукових досліджень. Інтелектуальний капітал досліджують у системі інноваційного розвитку країни [1], у контексті процесів інтелектуалізації праці [2], як чинник інноваційної діяльності [3]. Значною мірою актуалізувалося дослідження інтелектуальних ресурсів країн в період активізації цифровізаційних процесів [4]. Окрему увагу науковці зосереджують на формуванні інтелектуального капіталу України [5]. Проте серед розмаїття наукових поглядів на процеси формування інтелектуального потенціалу країн та їх активізації все ще залишаються окремі аспекти, які потребують поглибленого вивчення.

Формулювання цілей дослідження. Зважаючи на актуальність дослідження інтелектуальних ресурсів країн, метою дослідження є розгляд успішного досвіду інтеграції молодих мігрантів до економічних систем європейських країн, окреслення перспективних компонентів такого досвіду та визначення напрямів оптимізації процесу залучення мігрантів молодого віку до країн ЄС.

Виклад основного матеріалу дослідження. Варто підкреслити, що питання формування інтелектуального капіталу в країнах ЄС безпосередньо та опосередковано стосуються молоді й ефективного використання їх здібностей. За окремими прогнозами, до 2030 року чисельність населення працездатного віку в Європі зменшиться з 265 мільйонів (у 2022 році) до 258 мільйонів. Водночас очікується, що зелений перехід сприятиме створенню від 1 до 1,25 мільйона нових робочих місць до 2030 року. У рамках цифрового переходу ЄС вже спостерігається нестача 11 із 20 мільйонів фахівців з інформаційно-комунікаційних технологій, яких потрібно працевлаштувати до 2030 року. Загалом у ЄС нараховується 42 дефіцитні професії [6].

У Німеччині спостерігається дефіцит робочої сили в ряді галузей, зокрема у сфері послуг і системі охорони здоров'я. Особливо відчутною є нестача фахівців у галузях науки та техніки, що може

поставити під загрозу міжнародний авторитет країни як провідного центру якості інженерії та інновацій. У звіті Німецького економічного інституту в Кельні за 2022 рік зазначено, що у країні є потреба близько 320 000 людей, які спеціалізуються у науці, техніці, інженерії та математиці, STEM-галузях у цілому [6].

Серед основних викликів, з якими найчастіше зіштовхуються мігранти, зокрема молодь, вирізняються мовні та освітні труднощі, обмежені можливості працевлаштування, упереджене ставлення з боку приймаючої країни, слабка здатність відстоювати власні права, житлова сегрегація, обмежений доступ до соціальних послуг, а також особливості міграційного законодавства й політики у сфері надання притулку [7].

Одним із поширених бар'єрів для працевлаштування, як уже зазначалося, є недостатнє знання мови. Мовна компетентність відіграє вирішальну роль у соціальній та економічній інтеграції. За даними окремих досліджень, мовні курси підвищують активність у пошуку роботи, проте не завжди забезпечують вищий рівень зайнятості через недостатнє оволодіння мовою на практичному рівні. Водночас програми мовного навчання мають позитивний вплив як на перспективи працевлаштування та рівень доходу, так і на успішність учнів і студентів [7], що на перспективу полегшить їм працевлаштування.

У Європейському Союзі молодь традиційно розглядається як ключова частина економічно активного населення. У жовтні 2022 року Європейська комісія затвердила План дій для молоді (Youth Action Plan), який передбачає налагодження співпраці з молодими людьми з різних країн світу [8]. З метою залучення молоді до формування інтелектуального капіталу країн ЄС була започаткована ініціатива ALMA (англ. Aim, Learn, Master, Achieve – прагни, навчайся, опановуй, досягай). Вона спрямована на підтримку соціально вразливої молоді віком від 18 до 29 років, яка не має роботи, не навчається та не проходить професійної підготовки, і потребує інтеграції у ринок праці (англ. NEET - neither in employment nor in education and training) [9]. Міграційне походження у рамках ініціативи ALMA є часто однією з причин вразливості щодо шансів отримати роботу та доступу до навчання. У межах Європейського Союзу частка людей NEET у 2023 році становила близько 11 відсотків. Проблемаю часто стає перехідний період від навчання до працевлаштування, причому відсоток молоді, яка не працює, не навчається і не проходить стажування, збільшується з віком. У 2023 році найменшою за чисельністю була група NEET серед осіб віком 15-19 років, адже у цьому віковому діапазоні молодь часто поєднує навчання з роботою, тоді як найбільшою виявилася група віком 30-34 роки [10].

Причинами явища NEET часто називають соціально-економічні умови розвитку країн,

невідповідність освітніх програм вимогам роботодавців, культурні особливості, а також індивідуальні характеристики молоді тощо. Рівень частки молоді, що належить до категорії NEET, змінюється залежно від країни, її традицій та звичаїв, які формувалися під впливом різноманітних факторів протягом тривалого часу, а також від ступеня урбанізації, рівня освіти, статі та віку молодих чоловіків і жінок.

Ініціатива ALMA надає учасникам можливість на підготовчому етапі проходити індивідуальне навчання у своїй країні, отримувати наставницьку підтримку під час здобуття досвіду в країнах ЄС протягом 2-6 місяців, а також постійну допомогу після повернення додому. Програма спрямована на підтримку інклюзії та працевлаштування молоді у їхніх рідних країнах шляхом підвищення їхніх навичок, знань і досвіду, а також створення нових професійних контактів по всій Європі.

Враховуючи нестачу кваліфікованих працівників, особливо на тлі старіння населення та зниження рівня народжуваності, окремі країни, зокрема Німеччина, переглядають свою імміграційну політику, спрямовуючи її на залучення більшої кількості висококваліфікованих фахівців. Підсилення інтелектуального капіталу ЄС відбувається через залучення талановитої молоді з третіх країн. Вже здійснюються конкретні кроки в цьому напрямку, зокрема впровадження цифрових інструментів для приваблення талантів, таких як Фонд талантів ЄС (EU Talent Pool), який збирає дані про кваліфікованих кандидатів для потенційних вакансій. Цей інструмент допомагає визначати навички та кваліфікації, систематизувати інформацію та оптимізувати пошук можливостей для застосування цих кадрів. Для підтримки осіб, переміщених через війну в Україні, запущено пілотний проект Випробувальний фонд талантів ЄС (EU Talent Pool Pilot), що дозволяє надавати пріоритет тим талантам, які найбільше потрібні в Євросоюзі. Наразі особливо гостро стоїть потреба у працівниках для сектору довгострокового догляду, а також у підтримці інноваційного підприємництва та інвестиціях у технологічний суверенітет Європи [11].

Нещодавні дослідження свідчать, що висококваліфіковані іммігранти в Європі часто не використовуються за своїм потенціалом, що призводить до явища, відомого як «марнування мізків» («brain waste»). Це означає, що освічені фахівці займають посади, які не відповідають їхній освіті та навичкам. Така ситуація призводить до недовикористання інтелектуального потенціалу країн ЄС. Основними причинами є різниця в освітніх стандартах, мовні бар'єри, а також дискримінаційна політика деяких країн, яка надає перевагу власним громадянам у кар'єрному зростанні та обмежує можливості для мігрантів.

«Марнування мізків» негативно впливає не лише на самих іммігрантів, а й на країни їхнього перебування, спричиняючи значні економічні втрати. Для більш ефективного залучення високоосвічених іммігрантів на європейський ринок праці нині необхідно створювати механізми, що забезпечують належну мовну підготовку, професійне наставництво та підтримку у працевлаштуванні. Важливо також оптимізувати процеси визнання іноземних кваліфікацій, щоб забезпечити коректну оцінку освіти іммігрантів, подолати недовикористання їхнього інтелектуального потенціалу та впровадити заходи для зменшення дискримінації при наймі.

Головними завданнями політики інтеграції мігрантів на ринок праці в приймаючих країнах є максимально ефективного використання їхніх навичок та інтелектуального потенціалу, а також запобігання будь-яким формам зловживань стосовно мігрантів. Стійка інтеграція мігрантів у ринок праці має ключове значення для їхнього повноцінного включення в приймаючі суспільства та максимізації позитивного внеску в економіку Європейського Союзу. Тому відповідна політика повинна бути ретельно продуманою, чіткою та логічно структурованою з урахуванням особливостей і потреб країни прийому. Успішний досвід окремих держав може слугувати корисним орієнтиром, а найкращим підходом є поєднання найефективніших елементів міграційної політики різних країн, що вже показали позитивні результати.

Особливістю інтеграції мігрантів у Люксембурзі є тісна взаємодія між державними органами, місцевою владою та громадянським суспільством. Для реалізації стратегії інтеграції уряд Люксембургу у 2018 році ухвалив Національний план дій з інтеграції (PAN Integration), який акцентує увагу на прийнятті та соціальній підтримці осіб, що звертаються за міжнародним захистом, а також на інтеграції всіх нерезидентів країни. План забезпечує доступ до інформації, якісних послуг, а також передбачає національну та міжнародну співпрацю і координацію дій [12]. Успішній інтеграції мігрантів у Люксембурзі сприяє знання люксембурзької мови або принаймні однієї з офіційних мов, ознайомлення з місцевою культурою та участь у культурних заходах, що робить життя мігрантів у країні більш зрозумілим і комфортним. Крім того, важливу роль відіграють державні інтеграційні організації, такі як ASTI або CLAE.

Чехія переживає трансформацію міграційної політики, переходячи від статусу транзитної країни до країни призначення. Сьогодні інтеграційна стратегія Чеської Республіки зосереджена переважно на підтримці осіб, які потребують міжнародного захисту, водночас не ігноруючи інтересів країни щодо контролю та розвитку якісного інтелектуального людського капіталу.

Міграційна політика Чехії має в основі ряд принципів, серед яких:

- зміцнення державного контролю у сфері міграції;
- скоординований підхід всіх органів державного управління, місцевого самоврядування та установ;
- ліквідація всіх форм нелегальної імміграції та іншої незаконної діяльності шляхом заходів, що вживаються на основі міжнародного співробітництва, а також заходів, прийнятих на національному рівні;
- реалізація міграційної політики країни залежить від масової участі неурядових та інших організацій громадянського суспільства;
- сприяння легальній міграції та підтримання форм імміграції, які є корисними для країни та суспільства в довгостроковій перспективі [13].

Серед ключових переваг, які Чехія отримує від мігрантів, особливо висококваліфікованих, є їх залучення до технологічного сектору, заповнення вакансій у медичній та соціальній сферах, а також активна участь у підприємницькій та інноваційній діяльності. Це дає можливість країні посилювати й доповнювати свій наявний інтелектуальний потенціал, запобігаючи його зниженню та отримуючи додаткові вигоди від мігрантів.

Наразі в Польщі тривають трансформаційні процеси у сфері інтеграції мігрантів. У жовтні 2024 року уряд країни ухвалив комплексну міграційну стратегію на 2025–2030 роки під назвою «Повернути контроль. Забезпечити безпеку». Польська позиція ґрунтується на розумінні інтеграції як багатоступеневого двостороннього процесу, метою якого є повна інклюзія іноземців у суспільство для максимального використання їхнього потенціалу [14]. Польща змушена переглядати свою стратегію інтеграції мігрантів, оскільки країна, що раніше втрачала населення через еміграцію, нині стикається з необхідністю приймати значну кількість іммігрантів через вступ до ЄС, економічний розвиток і приплив біженців унаслідок повномасштабного вторгнення Росії в Україну. Нова міграційна стратегія Польщі базується на посиленні державної безпеки шляхом більш ефективного регулювання міграційних процесів. Однією з ключових рис політики Польщі є селективний підхід до мігрантів, який базується на економічних та освітніх потребах країни, що формують основу її інтелектуального потенціалу. Орієнтація на збереження та посилення власного інтелектуального капіталу проявляється в тому, що Польща за допомогою мігрантів розв'язує проблему дефіциту робочої сили у професіях, яких не вистачає.

Міграційна політика Литви, спрямована на залучення інтелектуальних ресурсів, розвиток підприємництва, підвищення інноваційності та підтримку культурних цінностей, відзначається виваженістю та продуманістю. Зокрема, вона включає такі ключові напрями:

- висококваліфіковані працівники можуть в'їжджати до країни за спрощеною процедурою;
- спрощено умови отримання дозволів на проживання в Литовській Республіці для працевлаштування, возз'єднання сімей та засновників стартапів;
- внесено зміни до Закону про правовий статус іноземців.

Проблеми інтеграції іноземців та заходи щодо посилення їх залучення до литовського суспільства вирішуються через реалізацію Програми розвитку соціальної згуртованості на 2021–2030 роки «Розробка системи інтеграції іноземців». Литва застосовує комплексний підхід, створюючи сприятливі умови для залучення мігрантів із високим рівнем кваліфікації та професійної підготовки, які готові підтримувати цінності соціальної згуртованості.

Німеччина, оновлюючи свою імміграційну політику, впроваджує заходи для залучення кваліфікованих працівників та створення для них комфортних умов перебування. У 2024 році було запроваджено Карту можливостей («Chancenkarte»), що надає працівникам з третіх країн дозвіл на проживання та пошук роботи. Міністерство закордонних справ Німеччини також розробляє окремі заходи щодо визнання іноземних професійних кваліфікацій. Крім того, було проведено реформу законодавства про громадянство, що спрямована на прискорення процесу натуралізації, спрощення отримання громадянства за правом народження та дозволу на подвійне громадянство [15].

Одним із основних джерел кваліфікованих мігрантів для Німеччини обрана Індія. Індія приваблює німецьких роботодавців також завдяки великій частці молодого населення. За статистикою, середній вік в Індії становить близько 28 років, а молоде населення зростає приблизно на 1 % щороку, що створює виклики для країни. Темпи створення нових робочих місць не відповідають швидкості економічного розвитку. Згідно зі Звітом про зайнятість в Індії за 2024 рік, майже 83 % безробітної робочої сили становить молодь, серед якої безробітними є навіть випускники коледжів [15]. В Індії існує розбіжність між розвитком галузей, де створюються нові робочі місця, та кваліфікаціями, які отримує молодь, що не розв'язує проблему безробіття і змушує молодих людей шукати роботу за кордоном.

Аналізуючи практики країн, які вже досягли успіхів у сфері інтеграції мігрантів, слід виділити ключові елементи міграційної політики, які потребують першочергової уваги:

- координація дій держави, місцевих органів влади та громадянського суспільства зі збалансуванням їх інтересів і збереженням державного контролю над міграційними процесами;
- орієнтація політики на довгострокову перспективу з можливістю адаптації до змін на ринку праці;

- селективний підхід до мігрантів з урахуванням їх освітніх, соціально-економічних та інших характеристик, з метою заповнення дефіцитних галузей легальними мігрантами;
- стримування еміграції власних громадян та спрощення процедур залучення мігрантів відповідних категорій з урахуванням їх кваліфікації та професійної підготовки;
- внесення змін до законодавства для стимулювання притоку молодих висококваліфікованих працівників;
- впровадження механізмів визнання іноземної освіти та кваліфікацій;
- орієнтація на конкретні ринки праці, залучення мігрантів з яких принесе користь країні;
- забезпечення підтримки мігрантам, зокрема через безоплатні мовні курси та інші соціальні послуги.

Одним із ефективних інструментів розвитку інтелектуального капіталу країн ЄС, зокрема за рахунок залучення молодих мігрантів, є створення Центрів молодих мігрантів. Ця мережа постійно діючих установ у країнах Європейського Союзу має на меті полегшити процес інтеграції молоді до економік держав-членів.

До ключових завдань таких структур слід віднести:

- допомогу молодим людям в орієнтації щодо можливостей, які вони можуть мати в країні прибуття;
- сприяння подоланню дефіциту фахівців у певних галузях;
- підтримку професійної підготовки кваліфікованих інтелектуальних ресурсів із перспективою їх інтеграції на ринок праці країн ЄС;
- стимулювання залучення інтелектуального капіталу шляхом створення спеціальних умов і пропозицій для них.

Центри молодих мігрантів повинні виконувати роль посередника між приймаючою країною та молодими мігрантами. Для молоді такі центри можуть стати цінним ресурсом, надаючи консультації та роз'яснення щодо подальших дій у конкретних

ситуаціях. Це включає допомогу у виборі навчального закладу відповідного рівня, інформаційну підтримку щодо переваг навчання, варіантів проживання, оренди житла, можливостей працевлаштування, медичного обслуговування, міграційного статусу та правового забезпечення.

Особливо важливою для мігрантів є можливість отримати контакти відповідних організацій або реальну підтримку для започаткування власної справи, реалізації амбіцій і підприємницьких ідей. У цьому випадку Центри можуть забезпечити швидкий доступ до різноманітної бізнес-підтримки – від роз'яснення загальних умов і специфіки законодавства у сфері підприємництва, допомоги з отриманням кредитів за потреби, до пошуку відповідних приміщень і працівників. Інакше кажучи, звернувшись до такого Центру, молоді мігранти отримують можливість швидше усвідомити свої права та статус у країні прибуття, а також прийняти зважене рішення – чи залишатися саме тут, чи обрати іншу країну ЄС для подальшого перебування. Такі Центри мають бути доступними, комфортними та викликати довіру, ставши надійними та зручними інституціями підтримки для молоді.

Висновки. Отже, напрямки оптимізації формування та використання інтелектуального капіталу країн ЄС включають реалізацію структурної політики інтеграції мігрантів із врахуванням диференційованого підходу відповідно до потреб ринку праці та стратегічних пріоритетів розвитку держави. Мігранти, як носії нових знань і досвіду, можуть сприяти розширенню міжнародного співробітництва, підвищенню авторитету освітніх установ та розвитку національної інтелектуальної інфраструктури. Політика, орієнтована на молодь, має спиратися на стабільну правову основу, що забезпечить мігрантам можливості для сталого розвитку, а ефективна взаємодія з державою у подоланні міграційних викликів і залученні молодих інтелектуальних ресурсів створить передумови для формування довгострокової стратегії.

Література:

1. Диха М.В. Інтелектуальний капітал у системі забезпечення інноваційного розвитку країни. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2019. № 6. Том 1. С. 42-46.
2. Яворська О. Інтелектуальний капітал як каталізатор процесів інтелектуалізації праці біоекономіки: європейський досвід. Галицький економічний вісник. 2020. № 4 (65). DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu.
3. Натрошвілі Г.Р. Інтелектуальний капітал як чинник інноваційної діяльності. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія Економіка. 2016. Вип.2(6). С.38-42.
4. Фоміна О., Семенова С. Оцінка інтелектуального капіталу в рамках цифрової стратегії ЄС. Scientia fructuosa. 2025. 160, 2 (Квіт 2025), 60–77. DOI: [https://doi.org/10.31617/1.2025\(160\)08](https://doi.org/10.31617/1.2025(160)08).
5. Базилевич В. Д., Лукашова О. П. Сутність та особливості відтворення інтелектуального капіталу в Україні. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2019. Вип. 28. Ч.1. С. 25-31.
6. European Commission launches online platform to attract skilled labor. InfoMigrants. URL: <https://www.infomigrants.net/en/post/53283/european-commission-launches-online-platform-to-attract-skilled-labor>.
7. Fasani F. New approaches to labour market integration of migrants and refugees. URL: [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/IPOL_STU\(2024\)754232](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/IPOL_STU(2024)754232).

8. Європейський рік молоді 2022: ЄС ухвалив План дій для співпраці з молодими людьми всього світу. EU NeighboursEast. URL: <https://euneighbourseast.eu/uk/news/latest-news/yevropejskyj-rik-molodi-2022-yes-uhvalyv-plan-dij-dlya-spivpraczi-z-molodomy-lyudmy-vsogo-svitu/>.
9. Employment, Social Affairs and Inclusion European Commission. URL: https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/skills-and-qualifications/alma-active-inclusion-initiative-young-people_en.
10. Statistics on young people neither in employment nor in education or training Eurostat. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Statistics_on_young_people_neither_in_employment_nor_in_education_or_training.
11. Legal migration: Attracting skills and talent to the EU European Commission. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_2654.
12. Migrant integration in Luxembourg European Commission. URL: https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/migrant-integration/migrant-integration-hub/eu-countries-updates-and-facts/migrant-integration-luxembourg_en.
13. The Czech Government's Migration Policy Principles Ministry of the Interior of the Czech Republic. URL: <https://mv.gov.cz/mvcren/article/the-czech-government-s-migration-policy-principles.aspx>.
14. Нова стратегія міграційної політики Польщі: чим вона важлива для України? Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/sotsialna-polityka/nova-stratehiya-mihratsiynoyi-polityky-polshchi-chym-vona-vazhlyva>.
15. Santos A.P. Skilled professionals leaving Germany for other English speaking countries InfoMigrants. URL: <https://www.infomigrants.net/en/post/58508/skilled-professionals-leaving-germany-for-other-english-speaking-countries>.

References:

1. Dykha, M.V. (2019) Intellectual capital in the system of ensuring innovative development of the country. Bulletin of Khmelnytsky National University. Economic Sciences, 6(1), 42-46.
2. Yavorska, O. (2020). Intellectual capital as a catalyst for the processes of intellectualization of labor in the bioeconomy: European experience. Galician Economic Bulletin, 4(65). https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu
3. Natroshvili, G.R. (2016). Intellectual capital as a factor of innovative activity. Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Economics Series. Issue 2(6), 38-42.
4. Fomina, O., & Semenova, S. (2025, April). Assessment of intellectual capital within the framework of the EU digital strategy. Scientia fructuosa. 160(2), 60–77. DOI: [https://doi.org/10.31617/1.2025\(160\)08](https://doi.org/10.31617/1.2025(160)08).
5. Bazylevich, V. D., & Lukashova, O. P. (2019). The essence and peculiarities of the reproduction of intellectual capital in Ukraine. Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series: International Economic Relations and World Economy, 28(1), 25-31.
6. InfoMigrants (2023, November, 16). European Commission launches online platform to attract skilled labor. <https://www.infomigrants.net/en/post/53283/european-commission-launches-online-platform-to-attract-skilled-labor>.
7. Fasani, F. (2024). New approaches to labour market integration of migrants and refugees. [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/IPOL_STU\(2024\)754232](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/IPOL_STU(2024)754232).
8. EU NeighboursEast (2022, October, 6). European Year of Youth 2022: The EU adopted an Action Plan for cooperation with young people around the world. <https://euneighbourseast.eu/uk/news/latest-news/yevropejskyj-rik-molodi-2022-yes-uhvalyv-plan-dij-dlya-spivpraczi-z-molodomy-lyudmy-vsogo-svitu/>.
9. European Commission. Employment, Social Affairs and Inclusion. https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/skills-and-qualifications/alma-active-inclusion-initiative-young-people_en.
10. Eurostat (2025, May) Statistics on young people neither in employment nor in education or training. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Statistics_on_young_people_neither_in_employment_nor_in_education_or_training.
11. European Commission (2022, April, 27). Legal migration: Attracting skills and talent to the EU. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_2654.
12. European Commission (2025, April, 1) Migrant integration in Luxembourg. https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/migrant-integration/migrant-integration-hub/eu-countries-updates-and-facts/migrant-integration-luxembourg_en.
13. Ministry of the Interior of the Czech Republic. The Czech Government's Migration Policy Principles. <https://mv.gov.cz/mvcren/article/the-czech-government-s-migration-policy-principles.aspx>.
14. National Institute for Strategic Studies (2025, April, 24). Poland's new migration policy strategy: why is it important for Ukraine? <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/sotsialna-polityka/nova-stratehiya-mihratsiynoyi-polityky-polshchi-chym-vona-vazhlyva>.
15. Santos, A.P. (2024). Skilled professionals leaving Germany for other English speaking countries InfoMigrants. <https://www.infomigrants.net/en/post/58508/skilled-professionals-leaving-germany-for-other-english-speaking-countries>.



Ця робота ліцензована Creative Commons Attribution 4.0 International License